(דף ו.)

צו א מיי' פ"ו מהלכות יום טוב הלכה יב:

צח ב מיי' פ"ח מהלכות יו"ט הלכה כד סמג לאוין סה ועשה עוד ס"ע ל"ח סי' תקטו סעיף ח:

ולי"ג ולא"ת נהרדעי דאמרי תרתי* ביצה מותרת דלא חיישינן דילמא עברוה לאלול כמאן סברוה דלר' יהודה אפילו לא עברוה לא הוי קדושה אחת ולא כרבי יוסי הא קאסר הכא וי"ל דנהרדעי סברי לעולם בכבל ביצה שריא אפילו בתקנה דאמוראה דזוקא במקום ב"ד לא עברוה לאלול חייב קדושה אחת אבל אלא במקום ב"ד דעבדי לעולם שני ימים הוו שני קדושות דאלולין בתר רוב שנים שאינן משוברות כדאמרינן במס' ר"ה (דף כא:) לענין יום הכפורים שאין עושין אלא יום אחד ואף על גב דרבי יוסי סבר אפילו בכבל קדושה אחת הוו כדאמר ומודה רבי יוסי בשני ימים טובים של גליות משמע דבשני ימים טובים של ר"ה הוו קדושה אחת נהרדעי לא סבירא להו בהא כרבי יוסי: **אי** משכחת להו לא תימא להו. רש"י פסק דבדבר הידוע לו הגלגל ביו"ט ראשון של גליות דממתין ב"ש שני בכדי שיעשו ומרי דולמי ק"ל בשני י"ט של גליות דשני קדושות הן כדמוכח הכא וכפרק קמא דביצה (ל' ה:) נמי פסקינן טולה בזה מותרת בזה אלמא דשני קדושות הן והא דפסיק רב פפא הלכתא בריש אין לדין (שם ל' כה:) דנכרי שהביא דורון לישראל ט' ולערב בכדי שיעשו פי' בקונטרס דהייט לערב די"ש ראשון ומותר ממה נפשך דאי יום ראשון קדש יום שני חול דהא שרינן ביצה ובכי הידוע ב"ש ראשון לאוכלו ב"ש שני ולקמן* נמי גבי הגהו גגגא דשרי להו רבינא לאורחא לאורוחי ביה לאלתר אלמא קסבר דכי בעינן בכדי שיעשו הייטו מ"ש ראשון דמעם בכדי שיעשו מפרש הקונטרס בתוס דלדין (שם ל' כה:) כדי שלא יהנה ממלאכת י"ט ולפי טעם זה ולחי ש להתיר לעני"ש ראשון בכדי שיעשו דמה נפשך לא יהנה ממלאכת יו"ט כדפי' ולפי זה נמי אין צריך להמתין כשיעור שילך ויטל ויביא ויתלש ויביא אלא שיעור תלישה לבד שהא ברגע אחד קטן דאז לא יהנה ממלאכת י"ש וזוקא בדבר הנעשה בשביל ישראל צריך להמתין בכדי שיעשו אבל בפירות הנשארין שנעשה הנכרי בשביל עצמו אין צריך בכדי שיעשו כדאמר בשבת בפ' שואל (ל' קנא.) אם רוב נכרים בעיר במולאי שבת רוחק בה מיד ומבשל בשבת דאמר בשוגג יאכל (שבת ל' נח.) אע"ג דנהנה ממלאכת שבת כין דמילתא דלא שכיחא לא גזרו ביה רבנן ובה"ג מפרש דצריך להמתין עד מולאי יו"ט (ג) בכדי שיעשו ומעם כדי שיעשו יש לפרש משום שמא יאמר ישראל לנכרי לעשות ביום טוב כדי שיאכל לאלתר במולאי יום טוב וזה אין שייך אלא בדבר הנעשה בשביל ישראל כדמשמע נמי בפרק שואל (שם ל' קנא.) והיינו בר מבינא מייירי בשיאליד מלאיו על ידי שהיו מלודות פרוסות מערב יום טוב ולא נכרי שהביא דורון לישראל הוא ורבינא דשרי לאורוחי ביה לאלתר שמא

ורבנן. אמרי לך התם נמי כיון דנדחה ליום המחרת הוי ראשון חול ולא הוי קודש אלא חד והאי דתקון לעמוד היום בקדושה כי היכי דלא לזלזולי ביום ג' של שבת האחרת דאי שריית להו לעשות בו מלאכה מן המנחה ולמעלה כשיודעין שידחה אתו למיעבד ביה נמי קודש המנחה ושמא יבאו עדים קודם המנחה ויהא היום קדש וגמלא שעשו מלאכה בי"ט: **וגריכי**. לרבי יהודה לאורויי דב' קדושות הן בהאך אלא מילי לענין עירוב ולכלכה דבילה: הכי גרסינן אבל כלכלה דמיחזי כמתקן מיבלא אימא מודה להו לרבנן ואי אשמעינן הני תרתי משום דליכא למיגזר עלייהו אבל ביצה דאיכא למיגזר בה* משום פירות הנושרין *ומשום משקין שזבו אימא מודה להו לרבנן צריכא:

תניא ביצה ר' יהודה מתנה אדם על הכלכלה ביו"ט ראשון ואוכלה בשני: היו לפניו שתי כלכלות של טבל אומר אם היום חול ולמחר קדש תהא זו תרומה על זו ואם היום קדש ולמחר חול אין בדברי כלום וסורא עליה שם ומניחה ולמחר הוא אומר אם היום חול תהא זו תרומה על זו ואם היום קדש אין בדברי כלום וקורא עליה שם ואוכלה, ר' יוסי אומר, וכן היה ר' יוסי אוסר בשני ימים טובים של גליות. הביא בר מבינא דאתא לבי ריש גלותא דאתציד ביו"ט ראשון של גליות ואשתרחים ביו"ט שני ר"נ ורב חסדא אכלו רב ששת לא אכל, אמר ר"נ מאי אעביד ליה לרב ששת דלא אכיל ביישרא דמבינא? א"ל רב ששת והיכי איכול דתני איסי ואמרי לה איסי

תני וכן היה ר' יוסי אומר שני ימים טובים של גליות אמר רבא ומאי קושיא דילמא ה"ק וכן היה ר' יוסי אוסר בשני יו"ט של ר"ה בגולה, א"ה "של גליות" בגולה מיבעי ליה (ג) א"ר אסי ומאי קושיא דילמא הכי קאמר וכן היה ר' יוסי עושה "איסור שני ימים טובים של גליות" בשני ימים טובים של ראש השנה לרבנן דשרו אשכחיה רב ששת לרבה בר שמואל אמר ליה תני מר מידי בקדושות? אמר ליה תנינא מודה רבי יוסי בשני ימים טובים של גליות אמר ליה *אי משכחת להו לא תימא להו ולא מידי, אמר רב אשי לדידי אמר לי אמימר הבא בר מבינא לאו איתצודי איתציד אלא

אמר רב אסי ומאי קושיא דילמא. הלי לאסור ה"ק וכן היה ר' יוסי עושה איסור שני ימים טובים של גליות "קל כאיסור שני ימים של ר"ה לרבנן דפליגי עליו ואמרי מותר כדתניא לעיל מודים חכמים לרבי אליעזר, ומותר לתרוצי הכי מילתיה ולא עקי שבשתא בר' יוסי דקי"ל ר' יוסי נמוקו עמו והאי תומרא בלא מעמא הוא: **פגינא מודים ר"י בשני ימים טובים של גליות**. דב' קדושות הן: **אי משכחת להו**. לרב נחמן ורב חסדא: **לא תימא להו**. ולא מילתא דמיכסף לי על דלא אכלית מיניה: **פפא**. ושמעינן מדרב נחמן ורב חסדא ומדרבה בר שמואל ומדרב ששת דהדר ביה ומדרבא* דאמר במסכת ביצה (ל' יז:) מניח אדם עירובי תבשילין ועירובי תחומין מי"ט לחבירו ומתנה ומדרב דאמר במסכת ביצה (ל' ה:) בב' ימים טובים של גליות ביצה שנולדה בזה מותרת בזה וקבעי הלכתא כוותיה דדבר הידוע לו הגלגל מן המחובר ביום טוב הראשון של גליות ממתין לערב בכדי שיעשו ומותר דמכולהו שמעינן דאחד מהן חול דאי מספקא לן בקדושה אחת אמאי מיפתרי בהו ביצה ואי משום דביצה איסורא דרבנן היא הא לא איפתרי בשני ימים טובים של ר"ה ועוד קי"ל במסכת ביצה (ל' ד') דספיקא דרבנן בדבר שיש לו מתירין אסור ועוד לידא לבי מלאכה דאורייתא היא ודרייא, **והלכתא גדולתא** אסור ויליף מעמא מדקבע רב פפא הילכתא בכרי שהביא דורון לישראל ט' ומוקי דהאי לערב אסורין בכדי שיעשו לערב של מולאי יום טוב שני קאמר דליהוי לאו לעשות קאמר **ובעיני גרלה** שאינו כן אלא כדסתם ואמר לערב סתם אי ביום טוב ראשון הביאו ימתין לערב בכדי שיעשו ואוכלו ולפיכך צריך להמתין דשמא היה היום קדש ולמחר חול ובעי המתנה בכדי שיעשו ואי הוה אפיכא כל שכן דאף בלא המתנה היו מותרין ואי ביום שני ימתין לערב בכדי שיעשו דשמא היום קדש הוא ותדע דעיקר מילתיה דרב פפא לערב יום טוב ראשון דאמר לקמן (דף מ.) הגהו בני גגגא דגזו להו בכרים אסור ביום טוב שני לאורחא שרא להו *רבינא לאורוחי לאלתר אלמא קסבר כי בעינן בכדי שיעשו ביום טוב ראשון הא קיים לן בקבינא דירחא דראשון עיקר והא דעבדינן תרי יומי משום דשלחו מתם הזהרו כו' אבל יום טוב שני דקיל לא בעינן בכדי שיעשו ומסקנא קבעינן הילכתא אף בי"ט שני בכדי שיעשו דלא ליהו לזלזולי ביה ומשכחת הגאון יש בידי כן. ע"כ פסק: **נאו מיפלגודי מיפליד**. דודאי פסיקא ליה לרב ששת דשרי בשני:

לאלא

ובבנן התם כי היכי דלא לזלזולי ביה: ועוד א"ר יהודה וכו': וצריכא דאי אשמעינן (ה)(ר"ה) בהא קאמר ר' יהודה משום דלא קעביד מידי אבל בכלכלה דמיחזי כמתקן מיבלא אימא מודה להו לרבנן ואי אשמעינן הני תרתי משום דליכא למיגזר עלייהו אבל ביצה דאיכא למיגזר בה משום פירות הנושרין ומשום משקין שזבו אימא מודה להו לרבנן צריכא:

תניא ביצה ר' יהודה מתנה אדם על הכלכלה ביו"ט ראשון ואוכלה בשני: היו לפניו שתי כלכלות של טבל אומר אם היום חול ולמחר קדש תהא זו תרומה על זו ואם היום קדש ולמחר חול אין בדברי כלום וסורא עליה שם ומניחה ולמחר הוא אומר אם היום חול תהא זו תרומה על זו ואם היום קדש אין בדברי כלום וקורא עליה שם ואוכלה, ר' יוסי אומר, וכן היה ר' יוסי אוסר בשני ימים טובים של גליות הביא בר מבינא דאתא לבי ריש גלותא דאתציד ביו"ט ראשון של גליות ואשתרחים ביו"ט שני ר"נ ורב חסדא אכלו רב ששת לא אכל, אמר ר"נ מאי אעביד ליה לרב ששת דלא אכיל ביישרא דמבינא? א"ל רב ששת והיכי איכול דתני איסי ואמרי לה איסי

תני וכן היה ר' יוסי אומר שני ימים טובים של גליות אמר רבא ומאי קושיא דילמא ה"ק וכן היה ר' יוסי אוסר בשני יו"ט של ר"ה בגולה, א"ה "של גליות" בגולה מיבעי ליה (ג) א"ר אסי ומאי קושיא דילמא הכי קאמר וכן היה ר' יוסי עושה "איסור שני ימים טובים של גליות" בשני ימים טובים של ראש השנה לרבנן דשרו אשכחיה רב ששת לרבה בר שמואל אמר ליה תני מר מידי בקדושות? אמר ליה תנינא מודה רבי יוסי בשני ימים טובים של גליות אמר ליה *אי משכחת להו לא תימא להו ולא מידי, אמר רב אשי לדידי אמר לי אמימר הבא בר מבינא לאו איתצודי איתציד אלא

אמר רב אסי ומאי קושיא דילמא. הלי לאסור שני ימים טובים של גליות "קל כאיסור שני ימים של ר"ה לרבנן דפליגי עליו ואמרי מותר כדתניא לעיל מודים חכמים לרבי אליעזר, ומותר לתרוצי הכי מילתיה ולא עקי שבשתא בר' יוסי דקי"ל ר' יוסי נמוקו עמו והאי תומרא בלא מעמא הוא: **פגינא מודים ר"י בשני ימים טובים של גליות**. דב' קדושות הן: **אי משכחת להו**. לרב נחמן ורב חסדא: **לא תימא להו**. ולא מילתא דמיכסף לי על דלא אכלית מיניה: **פפא**. ושמעינן מדרב נחמן ורב חסדא ומדרבה בר שמואל ומדרב ששת דהדר ביה ומדרבא* דאמר במסכת ביצה (ל' יז:) מניח אדם עירובי תבשילין ועירובי תחומין מי"ט לחבירו ומתנה ומדרב דאמר במסכת ביצה (ל' ה:) בב' ימים טובים של גליות ביצה שנולדה בזה מותרת בזה וקבעי הלכתא כוותיה דדבר הידוע לו הגלגל מן המחובר ביום טוב הראשון של גליות ממתין לערב בכדי שיעשו ומותר דמכולהו שמעינן דאחד מהן חול דאי מספקא לן בקדושה אחת אמאי מיפתרי בהו ביצה ואי משום דביצה איסורא דרבנן היא הא לא איפתרי בשני ימים טובים של ר"ה ועוד קי"ל במסכת ביצה (ל' ד') דספיקא דרבנן בדבר שיש לו מתירין אסור ועוד לידא לבי מלאכה דאורייתא היא ודרייא, **והלכתא גדולתא** דאורון לישראל ט' ומוקי דהאי לערב אסורין בכדי שיעשו לערב של מולאי יום טוב שני קאמר דליהוי לאו לעשות קאמר **ובעיני גרלה** שאינו כן אלא כדסתם ואמר לערב סתם אי ביום טוב ראשון הביאו ימתין לערב בכדי שיעשו ואוכלו ולפיכך צריך להמתין דשמא היה היום קדש ולמחר חול ובעי המתנה בכדי שיעשו ואי הוה אפיכא כל שכן דאף בלא המתנה היו מותרין ואי ביום שני ימתין לערב בכדי שיעשו דשמא היום קדש הוא ותדע דעיקר מילתיה דרב פפא לערב יום טוב ראשון דאמר לקמן (דף מ.) הגהו בני גגגא דגזו להו בכרים אסור ביום טוב שני לאורחא שרא להו *רבינא לאורוחי לאלתר אלמא קסבר כי בעינן בכדי שיעשו ביום טוב ראשון הא קיים לן בקבינא דירחא דראשון עיקר והא דעבדינן תרי יומי משום דשלחו מתם הזהרו כו' אבל יום טוב שני דקיל לא בעינן בכדי שיעשו ומסקנא קבעינן הילכתא אף בי"ט שני בכדי שיעשו דלא ליהו לזלזולי ביה ומשכחת הגאון יש בידי כן. ע"כ פסק: **נאו מיפלגודי מיפליד**. דודאי פסיקא ליה לרב ששת דשרי בשני:

לאלא

(ה) גמ' דאי אשמעינן דשמא כסא קאמר ר' יהודה: (ב) שם בגולה מיבעי ליה (אמר רב אסי) תא"ע וכ"ב ס"א רב אסי: (ג) תוס' ד"ה לי מסכתא וכו' עד מולאי יו"ט שני כבדי שיעשו וכו' נאלאר במולאי יו"ט שני וזה לין איין:

הגהות הב"ח

רבינו חננאל

הנה אע"ג ד נ ת ע ב ר החדש תרוויהו קדושה אחת היא ורבנן התם לא נתנו קדושה בו ביום אלא כי היכי דלא ליזלזלו ביה (וליכא) [אי ליכא] מהדי אמרי' אי אתתן מהדי מן המנחה ולמעלה הלא חול הוא. *) השתא בחזקת חול לפיכך דתקינו שיהיו לעולם אותו היום נוהגין (אותו היום) קודש: ת"ר כיצד אר"י מתנה אדם על הכלכלה של פירות ביו"ט הראשון ואוכלה בשני. היו לפניו ב' כלכלות של טבל אומר אם היום קדש אין בדברי כלום. אם חול הוא תהא זו תרומה על זו וקורא עליה שם. ואומר ור' יוסי אומר וכן היה ר' יוסי אוסר לתחנות מיו"ט לחבירו בשני ימים טובים של גליות: והביא מביא (דאתבציר) [דאיתציד] ביום טוב הראשון של גליות ואתאי לריש גלותא ואישתרחים ביו"ט שני. רב נחמן ורב חסדא אכלו ורב ששת לא אכל אמר היכי איכול (ומתני) [דתני] וכן היה ר' יוסי אוסר בשני יו"ט של גליות מאן פליג עליה ר"יהודה [ור"י] ור' יוסי הלכה כר' יוסי ואתא [רבה] לפרושי דברי איסי ואמר דלמא הכי קתני איסי וכן היה ר' יוסי אוסר להתנות מיו"ט לחבירו בב' יו"ט של ר"ה [בגולה]. אבל בב' יו"ט של גליות מודה ליה לר' יהודה ונדחו דברי רבה. ואתא רב אשי לפרושי ואמר דלמא לא קאי ר' יוסי (בהא) [אהא] מתני' דתני ר' יהודה אלא (לרבנן פליג) [האי ארבנן דפליגי] והכי קתני וכן היה ר' יוסי עושה איסור שני י"ט של גליות כאיסור ב' יו"ט של ר"ה.** ולרבנן היא דפליג דשרו בכלי ולא אתבריא שפיר אשכחיה רב ששת לרב שמואל א"ל תני מר מידי בקדושות. א"ל תנינא מודה ר' יוסי לחכמים בב' ימים של

*) נראה דל"ל ולכן גם פסחא בחזקת חול הוא לפיכך תקנו שיהיו נוהגין לעולם אותו היום קודש:

**) נראה דל"ל לרבנן דפליגי ושמו בכלכלה:

רב נסים גאון

ביצה דאיכא למיגזר בה משום פירות הנושרין ומשום משקים שזבו איתא בתחלת מסכת יום טוב:

בד"י רנא וכן שם בגמ'

[ביצה ב:] שם ג'

[נעיל יח: ב"ק נח.]

*) בסוגיא מקבר בלפרשים הי' ביצה (ב' ישראל) אות גליון הש"ס

גמ' אמרים רב ששת לרבה בר שמואל. כעין זה לעיל יח ע"ב וכב"ק נח ע"ב:

ל"ל ומרב וכ"ש גרס"י שכר"ן: